

บทที่ 5

สรุปผล และอภิปรายผล

การศึกษาผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2549 และกฎหมายอื่นที่ออกมาเพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือคนพิการหรือบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ด้านการให้บริการทางการศึกษาของหน่วยงานที่ให้บริการทางการศึกษาแก่บุคคลที่มีความต้องการพิเศษในจังหวัดสงขลา พัทลุง และสตูล ในบทนี้เป็นการสรุปผล และอภิปรายผล ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาถึงผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2549 และกฎหมายอื่นที่ออกมาเพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือคนพิการหรือบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ด้านการให้บริการทางการศึกษาของหน่วยงานที่ให้บริการทางการศึกษาแก่บุคคลที่มีความต้องการพิเศษในจังหวัดสงขลา พัทลุง และสตูล และเพื่อทราบปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2549 และกฎหมายอื่นที่ออกมาเพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือคนพิการหรือบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ด้านการให้บริการทางการศึกษาของหน่วยงานที่ให้บริการทางการศึกษาแก่บุคคลที่มีความต้องการพิเศษในจังหวัดสงขลา พัทลุง และสตูล

วิธีการวิจัย

วิธีการศึกษาค้นคว้า โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษานักศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต 1-3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล เขตละ 1 คน รวมจำนวน 5 คน(ในปีที่ศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุงยังไม่แบ่งออกเป็น 2 เขต) ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดพัทลุง และ ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดสตูล ศูนย์ละ 1 คน รวมจำนวน 3 คน โรงเรียนเฉพาะความพิการ ได้แก่โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา และ โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดสงขลา โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 2 คน โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุ่มตัวอย่างมาเขตพื้นที่การศึกษาละ 4 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 20 คน และ โรงเรียนการศึกษานักตาบอดธรรมสถากดหาดใหญ่ 1 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 31 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้า ได้แก่แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยแนวคิดที่ได้จากการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง มี 5 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์โรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุดที่ 4 แบบสัมภาษณ์โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุดที่ 5 แบบสัมภาษณ์โรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดองค์กรเอกชน แบบสัมภาษณ์แต่ละชุดมีจำนวนข้อกระทงคำถามที่ต่างกัน ซึ่งคำถามขึ้นอยู่กับกรอบภารกิจและบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ๆ

แบบสัมภาษณ์เมื่อได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว จึงนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้ประสานงานนัดหมายวันเวลาที่จะสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ และผู้วิจัยได้จัดส่งชุดแบบสัมภาษณ์ที่จะสัมภาษณ์เชิงลึกไปให้กับกลุ่มตัวอย่างได้ศึกษา และเตรียมข้อมูลล่วงหน้า

สรุปผลการวิจัย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.1 จำนวนโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

ปี พ.ศ. 2542 ทางกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศให้เป็นปีการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยมีนโยบายหลักในการเร่งขยายบริการการศึกษาเพื่อคนพิการ ให้คนพิการที่ต้องการเรียนต้องได้เรียน โดยดำเนินถึงความเสมอภาคในโอกาสเข้ารับบริการการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสม โรงเรียนในระดับประถมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 1-2) เริ่มให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการ รับเด็กพิการเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติมากขึ้น

สืบเนื่องจากนโยบาย และการดำเนินงานด้านการศึกษาพิเศษตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2547 กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม จึงได้จัดทำโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมขึ้น ให้ดำเนินโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนเรียนร่วมมาตรฐาน รวม 2700 โรง โดยใช้การบริหารจัดการตามโครงสร้างซีท (SEAT framework) โดยมอบหมายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษ จังหวัด ซึ่งในส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง 5 เขต มีแนวทางการดำเนินการ คือ การประชาสัมพันธ์ให้แต่ละโรงเรียนที่มีเด็กพิการเรียนร่วมที่มีความพร้อม และมีความสนใจในการ

ดำเนินโครงการ สมัครเป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัด ร่วมกับพิจารณาเลือกโรงเรียนโดยมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม 5 ประการ คือ 1) เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารให้ความสำคัญในนโยบายการจัดการเรียนร่วม 2) ครูในโรงเรียนให้ความสำคัญในนโยบายการจัดการเรียนร่วม 3) มีเด็กพิการเรียนอยู่ในโรงเรียน 4) เป็นโรงเรียนขนาดกลาง และ 5) ชุมชนให้ความสำคัญในนโยบายการจัดการเรียนร่วม โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้กำหนดจำนวนโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา จากการดำเนินงานมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2547-2551 ทั้ง 5 เขตการศึกษามีโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมครบตามเป้าหมาย

ในระยะแรก (ระหว่างปีพ.ศ. 2547-2549) โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนในระดับประถมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 1-2) ต่อมาในปีการศึกษา 2550 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายให้ขยายไปยังโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3-4) โดยเฉพาะโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อการส่งต่อให้เด็กที่มีความบกพร่องมีที่เรียนใกล้บ้าน ในปีการศึกษา 2551 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้ง 5 เขต มีโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมครบตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมครอบคลุมครอบทุกอำเภอ และในปีการศึกษา 2551 มีโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จำนวน 193 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1 จำนวน 37 โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 จำนวน 37 โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 จำนวน 34 โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง (เขต 1 และเขต 2) จำนวน 48 โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษาสตูล จำนวน 37 โรงเรียน และนี้ได้ขยายโครงการต่อโดยให้โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมแต่ละโรงเรียนมีโรงเรียนเครือข่ายเรียนร่วม

การดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 ส่วนใหญ่ได้ผลดี สามารถช่วยเหลือเด็กพิการ ได้ตามเป้าหมาย และมีโรงเรียนที่เป็นแบบอย่าง ได้ แต่สำหรับโรงเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3-4 การดำเนินการยังไม่ค่อยชัดเจนเนื่องจากเป็นระยะเริ่มต้น

1.2 บุคลากรของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

1.2.1 จำนวนครูและบุคลากรทางด้านการศึกษาพิเศษของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ตั้งแต่เริ่มโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมมาเมื่อปีการศึกษา 2547 หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมคือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไม่ได้มีการบรรจุ หรือจัดบุคลากรทางการศึกษาพิเศษเพิ่มให้โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม เนื่องจากไม่มีอัตรากำลัง ทำให้โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมขาดบุคลากรทางการศึกษาพิเศษ มีบุคลากรการศึกษาพิเศษไม่ครบตามเกณฑ์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแก้ปัญหาโดยการจัดทำหลักสูตร “การฝึกอบรมครูสอนการศึกษาพิเศษ” เพื่อฝึกอบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนร่วม และเขตพื้นที่การศึกษาจัดประชุมสัมมนา

ให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเรียนร่วมเป็นประจำทุกปี แต่ด้วยภาระงานประจำและข้อจำกัดด้านงบประมาณในการไปราชการ การไปอบรมหรือการสัมมนาจึงน้อย การกระจายความรู้ทำได้ไม่ทั่วถึง ทำให้ครูบางส่วนในโรงเรียนไม่มีความรู้ในการจัดการด้านการศึกษาพิเศษ

1.2.2 การพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนแก่น้ำจัดการเรียนร่วม จากการที่ต้นสังกัดไม่ได้มีการบรรจุ หรือจัดบุคลากรทางการศึกษาพิเศษเพิ่มให้โรงเรียนแก่น้ำจัดการเรียนร่วม ทำให้โรงเรียนขาดบุคลากรทางการศึกษาพิเศษ ครูในโรงเรียนไม่มีความรู้ในการจัดการด้านการศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนแก่น้ำจัดการเรียนร่วม ใน 2 ลักษณะ คือ

ก. การฝึกอบรมหลักสูตร “ครุสสอนการศึกษาพิเศษ” ในระยะเริ่มแรกของ การจัดการเรียนร่วม ปี พ.ศ. 2544 กรมสามัญศึกษา (เดิม) กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดอบรมหลักสูตร “การฝึกอบรมครุสสอนการศึกษาพิเศษ” ให้แก่โรงเรียนเรียนร่วม และต่อมาในปี 2550 สำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้พัฒนาหลักสูตรดังกล่าว พัฒนาโดย การปรับปรุงหลักสูตรภาคทฤษฎี และหลักสูตรภาคปฏิบัติให้สอดคล้องกับความเคลื่อนไหวและความเปลี่ยนแปลงของสังคมและให้สอดคล้องกับการกิจกรรมการให้บริการแก่คนพิการประเภทต่าง ๆ ปรับเนื้อหาให้ตรงกับลักษณะการปฏิบัติงานของครุการศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศูนย์ การศึกษาพิเศษดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาผู้บริหาร และบุคลากรของโรงเรียนแก่น้ำจัดการเรียนร่วม ให้มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านการศึกษาพิเศษ โดยมีวิทยากรร่วมจากมหาวิทยาลัย โรงเรียน เนพะความพิการ โดยการอบรมประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การวัดประเมินผลการอบรม

นอกเหนือจากหลักสูตรการอบรมในห้องเรียนยังมีการศึกษานอกสถานที่ ใน บางหัวข้อที่สามารถศึกษาในสถานปฏิบัติการจริง เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ใช้การศึกษาจากสถานที่จริง เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้รับประสบการณ์ตรง

ข. การฝึกอบรม ประชุม สัมมนาด้านวิชาการ ในแต่ละปีสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามี โครงการพัฒนาให้ความรู้ด้านวิชาการต่าง ๆ ทั้งทางด้านการศึกษาพิเศษและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้บริหารครู และผู้ปกครองของโรงเรียนแก่น้ำจัดการเรียนร่วม โดยการจัดฝึกอบรม ประชุม สัมมนาความรู้ในเรื่อง ความรู้เฉพาะความพิการ ด้านเกณฑ์การประกันคุณภาพ การปรับ หลักสูตร การจัดทำแผนการสอน การคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดทำแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ การให้คำปรึกษา ผู้ปกครอง การสร้างความตระหนักรู้แก่กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน สำหรับ ทุนการศึกษานั้น เดพื้นที่การศึกษาไม่มีงบประมาณจัดสรรงเป็นทุนการศึกษาให้แก่ครูและบุคลากร ทางการศึกษาศึกษาต่อทางด้านการศึกษาพิเศษแต่อย่างใด

1.3 งบประมาณโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมได้รับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนละ 10,000 บาทต่อปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างชีท (SEAT framework) และการบริหารจัดการทั้งระบบโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (school based management) และให้โรงเรียนจัดทำแผนงาน/โครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยเน้นการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนพิการเรียนร่วม ด้วยหลักในการพัฒนานักเรียนพิการเรียนร่วมด้วยรูปแบบที่เหมาะสมที่จะทำให้ผลลัพธ์ทางการเรียนสูงขึ้น รวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับการบริหารจัดการเรียนร่วม

ในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้รับงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม และนักเรียนพิการเรียนร่วม ในด้านต่าง ๆ เช่น

1) จัดฝึกอบรม สร้างความตระหนัก ความเข้าใจกับ ครุ ผู้ปกครอง ให้ความรู้แก่โรงเรียนในเขตรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ เช่น การจัดทำสื่อการสอน การคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การคัดกรองเด็ก การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ การศึกษาดูงาน จัดทำสื่ออุปกรณ์การสอน โครงการปรับสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน จัดประชุมให้ความรู้ผู้ปกครอง เป็นต้น โดยได้รับความร่วมมือ จากหน่วยงานภายนอก เช่น โรงพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นต้น

2) คัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาร์ทสัน บกพร่องทางการเรียนรู้ และออทิซึม โดยใช้แบบคัดกรอง KUS-SI Rating Scale: ADHD/LD/Autism (PDDs)

3) นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

4) คัดเลือกโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมที่เป็นเลิศ (best practice) โดยที่โรงเรียนสามารถดำเนินการจัดการเรียนร่วมได้สำเร็จ สามารถแก้ปัญหาที่ประสบให้เกิดผลสำเร็จที่เป็นเลิศ ได้ และสามารถเป็นแบบอย่าง ในการให้การสนับสนุน หรือเป็นแนวทางแก้ปัญหาให้กับโรงเรียนอื่นๆ ที่ดำเนินการจัดการเรียนร่วมในลักษณะเดียวกันได้

5) จัดสรรงบประมาณตามโครงการให้โรงเรียนที่เสนอขอให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการโครงสร้าง SEAT

1.4 การประชาสัมพันธ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้มีการประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนร่วมใน 2 ลักษณะ คือ

1) การประชาสัมพันธ์เรื่องการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองนำบุตรหลานที่เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปเข้าเรียนในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมใกล้บ้าน โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น จัดทำแผ่นพับ จัดทำเวปไซด์ ประชาสัมพันธ์ทางวิทยุกระจายเสียง และทำเอกสารความรู้เกี่ยวกับเด็กพิการ เป็นต้น

2) การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูในโรงเรียนเรียนร่วม และบุคคลทั่วไป โดยมีรูปแบบและวิธีการประชาสัมพันธ์ หลากหลาย เช่น จัดทำแผ่นพับ จัดทำเวปไซด์ ประชาสัมพันธ์ทางวิทยุกระจายเสียง ทำเอกสารความรู้เกี่ยวกับเด็กพิการ เพยแพร่จานวิจัยไปตามโรงเรียน จัดทำวีดิทัศน์ และมอบ สื่อ อุปกรณ์ เช่น หนังสือเสียงระบบเดซี ชุดพัฒนาการศึกษาเด็กที่มีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ เป็นต้น

1.5 การนิเทศติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนจัดการเรียนร่วม

1.5.1 การนิเทศติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบหมายภาระกิจการนิเทศติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนจัดการเรียนร่วมให้แก่ หน่วยงานในสังกัดระดับพื้นที่ คือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่วนหน่วยงานที่รับผิดชอบที่ส่วนกลาง คือสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งจะทำหน้าที่ในการกำหนดกรอบและระบบการนิเทศติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนจัดการเรียนร่วม เพื่อให้โรงเรียนเรียนร่วม และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการตามกรอบและระบบที่วางไว้ การนิเทศติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนจัดการเรียนร่วมในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนกลาง ได้แก่

1) การจัดทำมาตรฐานการศึกษาพิเศษขั้นพื้นฐาน ในปีพ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาพิเศษขั้นพื้นฐานล่าสุด 4 ประเภทความพิการเพื่อการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาพิเศษขั้นพื้นฐานประเภทความพิการทางการเห็น มาตรฐานการศึกษาพิเศษขั้นพื้นฐานประเภทความพิการทางร่างกาย และมาตรฐานการศึกษาพิเศษขั้นพื้นฐานประเภทความพิการทางสติปัญญา เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนา สร้างเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

- 2) การนิเทศโดยใช้แบบติดตามผลการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนแก่นนำ จัดการเรียนร่วม โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำแบบประเมินตนเองเพื่อติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนแก่นนำ จัดการเรียนร่วม มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2550
- 3) การนิเทศโดยการจัดประชุมสัมมนาระดับภาค ปีละ 1 ครั้ง ในลักษณะวิทยากรบรรยายให้ความรู้ นิทรรศการของโรงเรียนที่เป็นแบบอย่างดี (The Best Practiced) ในการจัดการเรียนร่วม จัดแสดง นิทรรศการ แสดงผลการประเมินตนเอง การดำเนินงานการบริหารจัดการเรียนร่วม ความสำเร็จของการบริหารจัดการ และการเยี่ยมโรงเรียน เป็นต้น

1.5.2 การนิเทศติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การนิเทศติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนจัดการเรียนร่วมเป็นภาระหลักและเป็นภาระสำคัญของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง 5 แห่ง และหน่วยงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่รับผิดชอบดูแลการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนในสังกัด คือ กลุ่มนิเทศและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา กลุ่มนโยบายและแผน ซึ่งมีหน้าที่ในการนิเทศติดตามประเมินผลสถานศึกษา แต่รูปแบบวิธีการนิเทศติดตามประเมินผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่ละแห่งอาจจะแตกต่างกันไปตามสภาพการทำงานและสภาพพื้นที่ แต่โดยทั่วไปแล้วการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีลักษณะและรูปแบบดังนี้

- 1) การนิเทศโดยการจัดประชุมผู้บริหาร และ ครุภู่สอน รายงานสภาพปัจจุหาการดำเนินงานของโรงเรียน การบริหารจัดการ โรงเรียนเรียนร่วม และแยกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น
- 2) การนิเทศโดยตรงที่โรงเรียน โดยกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา หรือกลุ่มส่งเสริมการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกับศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัด จัดทำปฏิทินการนิเทศ
- 3) การนิเทศโดยใช้แบบติดตามผลการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนแก่นนำ จัดการเรียนร่วม
- 4) การนิเทศโดยใช้แบบตรวจเยี่ยมสถานศึกษาเชิงประเมิน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- 5) การนิเทศโดยใช้แบบนิเทศ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการ โครงสร้าง ชีท (SEAT)
- 6) การนิเทศโครงการตามความร่วมมือกับยูนิเซฟ การติดตามโครงการนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

7) การนิเทศในรูปแบบฝึกอบรม ให้ความรู้โรงเรียนแก่นนำจัดการเรียนร่วม โดยให้ความรู้ให้คำแนะนำเรื่องต่าง ๆ แก่โรงเรียนแก่นนำจัดการเรียนร่วมตามแผนปฏิบัติงาน และตามที่โรงเรียนขอความร่วมมือ

1.6 วิจัยทางด้านการศึกษาพิเศษ

1.6.1 การทำวิจัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในระหว่างปีพ.ศ. 2545-2550
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการจัดทำงานวิจัยทางด้านการศึกษาพิเศษตามลักษณะของการงาน เช่น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาการเรียนรู้ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม และโรงเรียนเครือข่ายเรียนร่วม เป็นต้น

1.6.2 การสนับสนุนให้ครู อาจารย์ หรือหน่วยงานอื่นทำการวิจัย ในระหว่างปี พ.ศ. 2545-2550 ดำเนินการในลักษณะส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำวิจัยในลักษณะให้ความรู้โดยการจัดอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยเชิงทดลอง การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว และส่งเสริมให้ครูพัฒนางานวิจัยเพื่อเป็นผลงานทางวิชาการ เช่น การพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังประสานให้โรงเรียนเป็นสถานที่ทดลองใช้ในการเรื่องเมื่อ และเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลงานวิจัยของสถาบันทางการศึกษาต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลา และนอกจากสถาบันทางการศึกษายังมีหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และองค์กรเอกชน เช่น องค์การยูนิเซฟ เป็นต้น

1.7 ปัจจัยทางอุปสรรคการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

- 1) งานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในบางลักษณะงานมีความชำช้อนกับศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด
 - 2) ศึกษานิเทศก์ของเขตพื้นที่การศึกษามีหมายกลุ่มงาน บางกลุ่มงาน ไม่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ ทำให้การช่วยดูแล นิเทศ ติดตาม การเรียนการสอนเป็นไปได้น้อย
 - 3) จำนวนโรงเรียนจัดการเรียนร่วมมีมาก แต่จำนวนศึกษานิเทศก์แต่ละสำนักงาน เขตพื้นที่มีน้อย ทำให้การนิเทศโรงเรียนทำได้ไม่ทั่วถึง
 - 4) บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไม่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเฉพาะความพิการของรัฐ โรงเรียนเฉพาะความพิการขององค์กรเอกชน และโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีเด็กพิการเรียนร่วมอยู่ด้วย

การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหา

จากการศึกษาพบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการให้บริการทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษในรูปแบบการจัดการเรียนร่วม ซึ่งโรงเรียนเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนร่วมได้ดำเนินงานมาบ้างในบางโรงเรียน และได้ดำเนินการตามนโยบายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นปีที่ทางกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้เป็นปีการศึกษาสำหรับคนพิการ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2547 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำโครงการโรงเรียนแก่นำจัดการเรียนร่วมอย่างเป็นรูปแบบชัดเจนขึ้น โดยกำหนดบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการแก่นำจัดการเรียนร่วม และคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า ในเชิงปริมาณสามารถดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ มีจำนวนโรงเรียนแก่นำจัดการเรียนร่วมครบตามเป้าหมาย แต่ในเชิงคุณภาพยังมีปัญหาหลายประการทำให้ผลการดำเนินงานของโรงแก่นำเรียนร่วมไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร เเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้รับการพัฒนาไม่เต็มตามศักยภาพเนื่องจากมีปัญหาในการดำเนินงานในหลายระดับ ในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้น พบว่ามีปัญหางานประจำอยู่ในช่วงเริ่มต้นแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2549 ซึ่งเป็นช่วงรอยต่อของการเปลี่ยนถ่ายโครงสร้างงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทำให้เป็นปัจจุบันงานส่งเสริมการจัดการเรียนร่วมยังไม่มีโครงสร้างที่ชัดเจน บางเขตพื้นที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา บางเขตพื้นที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา หรือ กลุ่มนโยบายและแผน ทำให้มีปัญหาในการประสานงานการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ระบบข้อมูลสารสนเทศและความต่อเนื่องของแผนงานโครงการ เป็นต้น อย่างไรก็ตามการทำให้การเรียนร่วมเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เหมาะสม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงควรหาทางพัฒนาส่งเสริมให้การจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

- 1) สร้างความเข้าใจและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนร่วมให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษา
- 2) พัฒนาบุคลากรของโรงเรียนเรียนร่วมให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียน การสอน และการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้ตรงตามความต้องการจำเป็น
- 3) ส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนแก่นำจัดการเรียนร่วมให้บริหารจัดการโรงเรียนเรียนร่วมตามโครงสร้างซึ่งอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) นิเทศการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนเรียนร่วมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งนำผลการนิเทศไปใช้ในกระบวนการวิจัย พัฒนาการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนเป็น

รายบุคคล จัดให้มีแผนงาน กิจกรรม โครงการสนับสนุนผู้เรียนเรียนร่วมให้ครบกระบวนการ ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของวัลชัย สุวรรณชาตรี, ปป นอกจากนี้ความมีมาตรฐานของใจหรือส่งเสริมให้ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียนเรียนร่วมเห็นความจำเป็น และความสำคัญของการจัดการเรียน ร่วม เพื่อจะได้ให้การช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษในด้านต่าง ๆ อย่างถูกต้อง เหมาะสม ทำให้ เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้อย่างมีความสุข และได้รับการพัฒนาอย่าง เด็มศักยภาพ

2. ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด

2.1 ภาระหน้าที่ศูนย์การศึกษาพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางการศึกษาแก่คนพิการ

ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด เป็น หน่วยงานในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็น หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นสืบเนื่องจากพระราชบัญญัติพื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 โดย กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำแผนการพัฒนาการศึกษาพิเศษ (ด้านคนพิการ) เมื่อ พ.ศ. 2537 ทั้งแผน ระยะเร่งด่วน (ปีงบประมาณ 2538-2539) และแผนระยะที่ 8 (ปี พ.ศ. 2540-2544) โดยผู้แทนของคน พิการ ได้ร่วมในการจัดทำด้วย ซึ่งแผนดังกล่าวกำหนดให้จัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา ขึ้นอยู่ในสังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา (ปัจจุบันสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมการจัดการเรียนร่วมทุก ระดับชั้นเรียน ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา การจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน พัฒนาการกีฬา และนันทนาการ จ้างครูสอนเสริม (ครูการศึกษาพิเศษ) พัฒนานานวิชาการ ส่งเสริมและสนับสนุนการ เรียนการสอน ให้ทุนการศึกษา รวมทั้งทำงานวิจัยและส่งเสริมให้เอกชนพัฒนาการศึกษาพิเศษ เป็นต้น ซึ่งศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษาได้จัดตั้งตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 มีจำนวน 13 ศูนย์ ตามเขตการศึกษา (ในขณะนั้น) ในภาคใต้มี 3 ศูนย์ คือ ศูนย์การศึกษา พิเศษเขตการศึกษา 2 ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 3 ตั้งอยู่ที่ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา และศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 4 ตั้งอยู่ที่ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง สำหรับศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา รับผิดชอบ 5 จังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย คือ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา ส่วนศูนย์การศึกษาพิเศษประจำ จังหวัดจัดตั้งขึ้นในจังหวัดที่ไม่ได้เป็นที่ตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษามีจำนวน 63 ศูนย์ โดย ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดพัทลุงตั้งอยู่ที่ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง และศูนย์การศึกษา พิเศษประจำจังหวัดสตูลตั้งอยู่ที่ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล สำหรับศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 3 ทำหน้าที่เป็นศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสงขลาด้วย

บทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา มีดังนี้

- 1) วางแผน กำหนดนโยบาย และแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการแห่งชาติ และนำนโยบายระดับชาติไปปฏิบัติ
- 2) จัดทำ ส่งเสริมและประสานงาน การจัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคลให้แก่คนพิการ
- 3) จัดระบบส่งต่อคนพิการ ประสานงานและกำกับดูแลการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการในเขตการศึกษาที่รับผิดชอบ
- 4) จัดระบบสนับสนุนการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก จัดสื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นๆ รวมถึงการจัดครุภัณฑ์สอน และอาสาสมัคร แก่คนพิการและสถานศึกษา
- 5) วิจัยและพัฒนาหลักสูตร รูปแบบการศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการทุกประเภท
- 6) พัฒนาและฝึกอบรมบุคลากรที่จัดการศึกษาเพื่อคนพิการ
- 7) นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ
- 8) เป็นศูนย์ข้อมูล รวมทั้งจัดระบบข้อมูลข่าวสารสนับสนุนด้านการศึกษาเพื่อคนพิการ ระดับเขตการศึกษา
- 9) ประสานงานด้านการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 10) จัดทำและจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ
- 11) จัดทำรายงานการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการในเขตพื้นที่การศึกษา
- 12) จัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยเพื่อคนพิการในจังหวัดที่ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษาตั้งอยู่
- 13) จัดตั้งสหทิ�าเขตเพื่อคนพิการ สำหรับสถานศึกษาเพื่อคนพิการในเขตบริการ บทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด มีดังนี้

 - 1) ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม หรือแรกพบความพิการอันเป็นบริการสำคัญ อันดับแรกสำหรับคนพิการ
 - 2) ให้บริการเตรียมความพร้อมเด็กพิการก่อนส่งเข้าเรียนในโรงเรียนเรียนร่วม หรือโรงเรียนพิเศษเฉพาะความพิการ
 - 3) บริการให้คำปรึกษาแก่พ่อแม่ ผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตรหลานที่พิการ อันเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญสำหรับคนพิการ
 - 4) ช่วยเหลือครูหรือบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเรียนร่วม
 - 5) เสริมความรู้ให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน
 - 6) บริการอื่นที่จำเป็นต่อการให้บริการการศึกษาสำหรับคนพิการ เป็นต้น

2.2 การส่งเสริมสถานศึกษาที่จัดการเรียนร่วม

ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสถานศึกษาภาครัฐ และสถานศึกษาเอกชนที่จัดการเรียนร่วม โดยดำเนินการดังนี้

- 1) ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มหรือแรกพบความพิการ กระตุ้นพัฒนาการทักษะ 6 ด้าน ได้แก่ ทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก ทักษะทางวิชาการ ทักษะด้านการพูด และการใช้ภาษา ทักษะด้านการช่วยเหลือตนเอง ทักษะทางสังคม ให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้บริการเตรียมความพร้อมเด็กพิการก่อนส่งเข้าเรียนในโรงเรียนเรียนร่วม หรือโรงเรียนการศึกษาพิเศษ
- 2) ประสานงานให้โรงเรียนเฉพาะความพิการช่วยเหลือ สนับสนุนโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม เรื่องอบรม สื่อ นิเทศการเรียนการสอน ให้คำปรึกษาด้านการจัดทำแผน
- 3) ประสานงานการจัดการเรียนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานของกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงมหาดไทย เป็นต้น
- 4) บูรณาการงานจัดการเรียนร่วมในเขตพื้นที่
- 5) จัดสื่อ สิ่งอ่าน วิธีความสะดวกกล้ามหัวรับเด็กพิการ โดยรวบรวมจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และให้ยืมสื่อ/อุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท
- 6) ช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเรียนร่วม โดยจัดฝึกอบรม ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 7) คูณเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม
- 8) บริการคุปปองการให้บริการทางการศึกษาตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 9) การส่งต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปยังโรงเรียนเรียนร่วม หรือโรงเรียนเฉพาะความพิการ
- 10) การนิเทศการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเรียนร่วม และโรงเรียนเฉพาะความพิการ
- 11) เป็นแหล่งค้นคว้า สำเนาซีดีรอมสำหรับเด็กตาบอด หนังสือเสียงระบบเดซี
- 12) ให้บริการต่างๆ เช่น กายภาพบำบัด และกิจกรรมบำบัด เป็นต้น รวมทั้งให้บริการอื่นที่จำเป็นต่อการให้บริการทางการศึกษาสำหรับคนพิการ

2.3 การส่งเสริมช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษนอกสถานศึกษา เช่น

- 1) บริการให้คำปรึกษาแก่พ่อแม่ ผู้ปกครองในการเลี้ยงดูบุตรหลานที่พิการ อันเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญสำหรับคนพิการ
- 2) ให้การดูแลผู้พิการในชุมชน โดย ทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะครอบครัว (individualized family service plan: IFSP) และ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 3) ให้ความรู้แก่เด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล เช่น การจัดทำแผนการปฏิบัติการ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะครอบครัว และ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นต้น
- 4) ให้ความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแก่ ผู้ปกครอง ชุมชน

2.4 ระบบการส่งต่อคนพิการ

หลังจากให้บริการช่วยเหลือระบบแรกเริ่ม กระตุ้นพัฒนาการทักษะ 6 ด้าน ให้กับเด็ก ที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อส่งเข้าเรียนในโรงเรียนเรียนร่วม หรือ โรงเรียนเฉพาะความพิการ เมื่อเด็กมีความพร้อมสูนย์การศึกษาพิเศษจะทำหน้าที่ประสานงานไปยังโรงเรียนการศึกษาพิเศษ หรือ โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมตามความเหมาะสมของเด็กแต่ละบุคคล

2.5 การพัฒนาบุคลากรทางด้านการศึกษาพิเศษ

ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่พัฒนาบุคลากรของ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ในด้านการฝึกอบรม สมมนา ด้านวิชาการ ให้ความรู้ด้านทักษะการสอน การจัดทำสื่อ เป็นต้น นอกจากนั้นยังฝึกอบรมให้ความรู้ทางด้านการศึกษาพิเศษแก่ ผู้ปกครอง และ ชุมชน ฝึกอบรมผู้ปกครอง ชุมชน โดยศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษาจัดฝึกอบรมปีละ ประมาณ 20 ครั้ง ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดฝึกอบรมปีละประมาณ 10 เรื่อง

2.6 การวิจัยทางด้านการศึกษาพิเศษ

2.6.1 การทำวิจัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2550 ศูนย์การศึกษาพิเศษทั้งสามแห่ง มีผลงานการทำวิจัยพัฒนาหลักสูตร รูปแบบการศึกษา สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก สะดวก และ อุปกรณ์สำหรับคนพิการค่อนข้างน้อย ศูนย์ละ 1-2 เรื่องต่อปี ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจจากการนิเทศติดตามประเมินผลการดำเนินงานของ โรงเรียนจัดการเรียนร่วม และการวิจัยในชั้นเรียนของครูเกี่ยวกับเรื่องบทบาทหน้าที่ นวัตกรรม และการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท

2.6.2 การสนับสนุนให้ครู อาจารย์ หรือหน่วยงานอื่นทำการวิจัย ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดไม่ได้จัดสรรงบประมาณเป็นทุนอุดหนุนการวิจัย

เพื่อการส่งเสริมสนับสนุนให้น่วงงานอื่นทำการวิจัยทางด้านการศึกษาพิเศษ และทำวิจัยและพัฒนาหลักสูตร รูปแบบการศึกษา สืบสานความหลากหลาย อุปกรณ์สำหรับคนพิการ

2.7 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการเรียนการสอนของสถานศึกษาที่จัดการเรียน การสอนทางด้านการศึกษาพิเศษ

ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดได้มีการ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการเรียนการสอนสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนทางด้านการศึกษาพิเศษ อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยสองเรียนละ 1-2 ครั้งต่อภาคเรียน โดยเฉพาะศูนย์การศึกษาพิเศษเขต การศึกษา 3 จังหวัดส่งขลาได้กำหนดปฏิทินการนิเทศ สัปดาห์ละ 2 โรงเรียน แต่การนิเทศติดตาม ประเมินผลการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษาพิเศษ จะเน้นที่โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมเป็น หลัก การนิเทศการเรียนการสอนโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจะนิเทศการบริหารจัดการ โดยให้ ชุมชนมีส่วนร่วม การจัดห้องเรียน การเรียนการสอน ด้านพัฒนาการเด็ก การให้คำแนะนำครู ผู้ปกครอง เป็นต้น โดยประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการออกนิเทศ

2.8 ปริมาณเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ได้รับการศึกษา

จากปี พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นปีแรกที่เริ่มแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จนกระทั่ง สิ้นสุดระยะเวลาตามแผนในปี พ.ศ. 2549 คนพิการหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน 3 จังหวัด ที่เป็น พื้นที่ศึกษาวิจัยพบว่า ทุกจังหวัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้นตามเป้าหมายที่วางไว้ คือเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 15 ต่อปี และมีโอกาสได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป ทำให้ คุณภาพชีวิตดีขึ้น โดยเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเด็กขอทิสติก

2.9 ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาพิเศษ

1) ลักษณะงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในบางลักษณะงานมีความซ้ำซ้อน กับศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัด

2) บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษมีน้อย โดยเฉพาะศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด มีบุคลากรไม่เพียงพอ กับภาระงาน เพราะมีภาระงานประจำมาก ทั้งการส่งเสริมดูแลการเรียน การสอนในโรงเรียนร่วม การส่งเสริมช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษนอกสถานศึกษา และ งานโครงการอื่น ๆ ที่เป็นนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ กระทรวงศึกษาธิการ

3) ผู้บริหาร ครุและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมบางแห่งยังไม่เข้าใจ และขาดความชัดเจนในการบริหารจัดการการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทำให้การส่งเสริมช่วยเหลือ และดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ขาดความชัดเจนและต่อเนื่อง

4) ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษส่วนหนึ่งไม่ยอมรับ และไม่เข้าใจว่าบุตรหลานของตนเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหา

ผลการศึกษาพบว่าศูนย์การศึกษาพิเศษเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษในระยะแรกเริ่ม และทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมสนับสนุนให้บริการทางการศึกษาด้านต่าง ๆ แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้งในและนอกสถานศึกษา การพัฒนาบุคลากรทางด้านการศึกษาพิเศษ การนิเทศติดตามประเมินผล และการวิจัยทางด้านการศึกษาพิเศษ เป็นต้น

จากการศึกษาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาพิเศษทั้ง 3 ศูนย์ ดำเนินงานตามกรอบภารกิจ สามารถให้บริการทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาพิเศษที่สำคัญ ได้แก่ บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษในบางลักษณะ มีความซ้ำซ้อนกัน ปัญหานักการ ไม่เพียงพอ กับภาระงาน เพราะมีภาระงานประจำมาก ทำให้ภารกิจที่สำคัญบางประการยังไม่บรรลุถูกประสงค์เท่าที่ควร ได้แก่ระบบข้อมูลสารสนเทศที่สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน และผลงานการวิจัยทางด้านการศึกษาพิเศษที่มีน้อย ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

1) ภารกิจหน้าที่ ภาระงานระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ชัดเจน งานจะได้ไม่ซ้ำซ้อนกัน เพื่อกรอบกลุ่มงาน ในการส่งเสริม และช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2) เพิ่มอัตราครูและบุคลากรทางการศึกษาให้แก่ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ให้เพียงพอต่อภาระงานที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อทำให้คุณภาพของการส่งเสริมช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้งในและนอกสถานศึกษาทำได้มากขึ้น

3) ควรจัดอบรมหรือประชุมสัมมนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ของโรงเรียนเรียนร่วมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้เห็นความสำคัญในการส่งเสริมช่วยเหลือ และดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน

4) ศูนย์การศึกษาพิเศษควรเป็นหน่วยงานอิสระ จะทำให้การส่งเสริม ช่วยเหลือได้ ครอบคลุมสถานศึกษาทั้งของภาครัฐ และเอกชน รวมทั้งสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเทศบาล ฯ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ควรดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้งในระบบ นอกระบบ และตามยังยาศัย ตั้งแต่กิจกรรมถึงตลอดชีวิต และในทุกระดับการศึกษา

5) ควรมีกลุ่มงานของศูนย์การศึกษาพิเศษ ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวิจัยโดยตรง และ ขัดสรรอัตราเพื่อบรรจุบุคคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัย และจัดสรรงบประมาณเพื่อ สนับสนุนการวิจัยในด้านการทำวิจัยทางการศึกษาพิเศษ ทางด้านการพัฒนาหลักสูตร รูปแบบ การศึกษา สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และความต้องการ และอุปกรณ์สำหรับคนพิการ

3. โรงเรียนเฉพาะความพิการ

โรงเรียนเฉพาะความพิการเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดสงขลา มี 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา เป็นโรงเรียนเฉพาะความพิการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และ โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดสงขลา เป็นโรงเรียนเฉพาะความพิการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินส่วนจังหวัดสตูล และจังหวัดพัทลุง ไม่มีโรงเรียนเฉพาะความพิการ

สรุปผลการดำเนินงานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ มีดังนี้

3.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน

ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2550 โรงเรียนโสตศึกษาสงขลา ได้รับการบรรจุบุคคลากรเพิ่มจำนวน 2 คน เป็นครุวิชาเอกคอมพิวเตอร์ 1 คน และวิชาเอกวิทยาศาสตร์ 1 คน เช่นเดียวกันกับ โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ที่ได้รับการบรรจุบุคคลากรเพิ่ม 2 คน เป็นครุวิชาเอกนาฏศิลป์ 1 คน และ วิชาเอกคอมพิวเตอร์ 1 คน ปัจจุบันโรงเรียนโสตศึกษาสงขลา มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 40 คน และพนักงานราชการ จำนวน 4 คน และมีนักเรียน จำนวน 308 คน คิดเป็นสัดส่วนครู : นักเรียน ในอัตราส่วน 1:8 ซึ่งมีจำนวนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดสัดส่วนครู : นักเรียน ไว้ในอัตราส่วน 1:8 แต่ต่ำกว่าเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดสัดส่วนครู : นักเรียน ไว้ในอัตราส่วน 1:5 ส่วนโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 25 คน และ พนักงานราชการ จำนวน 12 คน จำนวนนักเรียน 301 คน คิดเป็นสัดส่วนครู : นักเรียน ในอัตราส่วน 1:8 ซึ่งมีจำนวนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ต่ำกว่าเกณฑ์ของ ก.ค.ศ. ที่กำหนดสัดส่วนครู : นักเรียน ไว้ในอัตราส่วน 1:4

3.2 การพัฒนาบุคลากร

โรงเรียนเฉพาะความพิการทั้ง 2 โรงเรียนมีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางด้านการศึกษาพิเศษ และพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทางด้านวิชาการ อื่น ๆ โดยการให้เข้าร่วมประชุมสัมมนา โดยเฉลี่ยบุคลากรเข้ารับการอบรมอย่างน้อยคนละ 1 ครั้งต่อปี นอกจากนี้โรงเรียนเฉพาะความพิการทั้ง 2 โรงเรียนได้ให้ครูไปศึกษาดู

ในระดับที่สูงขึ้น หรือพัฒนาให้ได้ไปประกอบวิชาชีพ เช่น ระดับประกาศนียบตรบัณฑิตวิชาชีพครุประภากนีบัตรบัณฑิตการศึกษาพิเศษเพิ่มขึ้นทุกปี

3.3 อาคารสถานที่

ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2550 โรงเรียนโสดศึกษาสงขลา และโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ได้รับงบประมาณค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ในการก่อสร้างอาคารเรียนและอาคารประกอบต่างๆ จนปัจจุบันมีอาคารเรียนและอาคารประกอบ เพียงพอต่อการดำเนินงานของโรงเรียน ทั้งในด้านการจัดชั้นเรียน อาคารสำหรับจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ห้องประชุม เป็นต้น

3.4 สื่อ และ อุปกรณ์การเรียนการสอน

โรงเรียนโสดศึกษาสงขลา และโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา มีสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ทั้งที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และบางส่วนโรงเรียนจัดทำ หรือจัดหาเอง โดยการนำเศษวัสดุที่เหลือใช้มาจัดทำ สื่อการเรียนการสอน ทำให้มีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอต่อการเรียนการสอนของโรงเรียน

3.5 การจัดทำคู่มือการเรียนการสอน

โรงเรียนเฉพาะความพิการ ได้จัดทำหลักสูตรแกนกลางร่วมกันที่สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนในระดับสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียน ได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คู่มือการจัดการเรียนการสอน และแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและศักยภาพของผู้เรียน

3.6 การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

โรงเรียนเฉพาะความพิการทั้ง 2 โรงเรียนจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับนักเรียนพิการทุกคน โดยการจัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิ แพทย์เฉพาะทาง ผู้ปรับปรุงโรงเรียน นักจิตวิทยา ศูนย์การศึกษาพิเศษ และผู้ปกครองร่วมกันวางแผน และทบทวนแผนปีละ 1 ครั้ง

3.7 การประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนการสอน และเผยแพร่องานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ได้ดำเนินการอย่างกว้างขวางทั้งในระดับต้นสังกัดต่ำกว่า และการจัดการศึกษา โดยมีรูปแบบและวิธีการประชาสัมพันธ์ ที่หลากหลาย เช่น ทำเวปไซต์ การประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ-กระจายเสียง ทำแผ่นพับและเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเด็กพิการ การเผยแพร่องานวิจัย และการจัดทำวิดีทัศน์ เป็นต้น

3.8 การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการเรียนการสอน

การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการเรียนการสอนของโรงเรียนโสดศึกษาสงขลา และโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จากสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามที่สำนักบริหารงาน

การศึกษาพิเศษขอข้อมูลมาแล้วปีละ 1 ครั้ง ส่วนใหญ่จะเป็นการติดตามการดำเนินงานโดยการรายงานทางเอกสาร

3.9 การวิจัยทางการศึกษาพิเศษ

3.9.1 ผลงานวิจัยทางด้านการศึกษาพิเศษ ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2550 โรงเรียนเฉพาะความพิการทั้งสองโรงเรียนส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำวิจัยเพื่อพัฒนางานด้านวิชาการทางด้านการศึกษาพิเศษและพัฒนาการเรียนการสอน เช่น สื่อการเรียนการสอน รูปแบบและวิธีการสอน เป็นต้น โดยโรงเรียนโสดศึกษาจังหวัดสงขลา มีผลงานการวิจัยทางด้านการศึกษาพิเศษของครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 15 เรื่อง ส่วนใหญ่ลักษณะเป็นงานวิจัยในชั้นเรียน ส่วนโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา มีผลงานวิจัยประมาณ 45 เรื่อง และส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยในชั้นเรียน เช่นเดียวกัน ซึ่งส่วนหนึ่งครูก็ได้พัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะ

3.9.2 การสนับสนุนให้ครูอาจารย์หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทำการวิจัยทางด้านการศึกษาพิเศษ ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2550 โรงเรียนเฉพาะความพิการทั้งสองโรงเรียนได้ร่วมมือ และสนับสนุนหน่วยงานอื่นให้ทำการวิจัย โดยโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา มีการส่งเสริมในการทำงานวิจัย จำนวน 7 เรื่อง ส่วนโรงเรียนโสดศึกษาจังหวัดสงขลา ปีละ 1-2 เรื่อง โดยการให้ข้อมูล โรงเรียนเป็นข้อมูลงานวิจัย และนักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น เป็นกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยเรื่องการใช้สื่อเด็กสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ของนักศึกษา มหาวิทยาลัย- สงขลานครินทร์ เป็นต้น

3.10 การเรียนร่วม ในแต่ละปีการศึกษา โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญาจะส่งนักเรียนไปเรียนร่วมในโรงเรียนต่าง ๆ ดังนี้ ปีการศึกษา 2546 จำนวน 4 คน ปีการศึกษา 2547 จำนวน 4 คน ปีการศึกษา 2548 จำนวน 1 คน ปีการศึกษา 2549 จำนวน 1 คน ปีการศึกษา 2550 จำนวน 4 คน ปีการศึกษา 2551 จำนวน 2 คน สำหรับโรงเรียนโสดศึกษาจังหวัดสงขลา ไม่มีนักเรียนเข้าเรียนร่วมในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่จะเข้าเรียนร่วมในระดับอุดมศึกษา

3.11 การศึกษาต่อของนักเรียน นักเรียนโรงเรียนโสดศึกษาจังหวัดสงขลา มีโอกาสในการศึกษาต่อในระดับ ชั้วชั้นที่ 3-4 ระดับอุดมศึกษา และในระดับที่สูงขึ้น เนื่องจากนักเรียนโรงเรียนโสดศึกษาจังหวัดสงขลา มีความบกพร่องทางการได้ยิน เมื่อมีล่ามภาษาอีกสารรถเรียนร่วมได้ในระดับที่สูงขึ้น เช่น สามารถศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ประมาณปีละ 20 % ของนักเรียนในโรงเรียน

3.12 ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ เนื่องจากนักเรียนของโรงเรียนเฉพาะความพิการส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ทำให้ต้องอยู่ประจำที่พัก ทำให้ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว เมื่อถึงวาระที่ผู้ปกครองรับกลับบ้าน เช่นวันหยุดสุดสัปดาห์ ก

ต้องอาศัยความสะดวกในเรื่องเวลา อาชีพ และค่าใช้จ่ายในการเดินทางของผู้ปกครองในการรับและนำนักเรียนมาส่ง ทำให้นักเรียนขาดความต่อเนื่องในทางการศึกษา

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนเฉพาะความพิการทั้ง 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนสังฆาราพัฒนาปัญญา และ โรงเรียนโสดศึกษาจังหวัดสงขลา จัดตั้งขึ้นเพื่อให้การช่วยเหลือทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความบกพร่อง โดยตรง จากช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่มีพระราชบัญญัติการพื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พุทธศักราช 2543 แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ กฎหมาย กฎกระทรวง และกฎหมายอื่นที่ออกตามมา ซึ่งกฎหมายเหล่านี้ได้กำหนดมาตรการและวิธีการพื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะทางด้านการศึกษานั้น โรงเรียนเฉพาะความพิการได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมในการให้บริการทางการศึกษาอย่างเต็มที่ ทำให้โรงเรียนสังฆาราพัฒนาปัญญา และ โรงเรียนโสดศึกษาจังหวัดสงขามีความพร้อมในทุกด้าน ทั้งด้านอาคารสถานที่ ครุและบุคคลากรทางการศึกษา วัสดุครุภัณฑ์ สื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน

4. โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำโครงการ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2547 โดยกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการคัดเลือก และจำนวน โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา และมอบหมายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคัดเลือกโดยโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกเป็น โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จะต้องมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- 1) กำหนดยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียน ให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง
- 2) จัดทำข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน
- 3) พัฒนาบุคลากร ในโรงเรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษ
4. คัดกรองนักเรียนที่มีความบกพร่องที่ต้องการการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียน
- 5) จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ให้แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องที่ต้องการการศึกษาพิเศษ
- 6) จัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนที่มีความบกพร่อง ที่ต้องการการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียน ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 7) ปรับสภาพแวดล้อม บรรยายกาศ จัด/ส่งเสริม ให้นักเรียน ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวก สื่อ บริการความช่วยเหลืออื่นๆ ทางการศึกษา ตามความต้องการตามความจำเป็นของแต่ละบุคคล

8) วิจัยและพัฒนาระบวนการเรียนรู้นักเรียนที่มีความบกพร่องที่ต้องการการศึกษาพิเศษในโรงเรียน

9) นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ โรงเรียนแก่นนำจัดการเรียนร่วม สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน โครงการโรงเรียนแก่นนำจัดการเรียนร่วม

สรุปผลการดำเนินงานของโรงเรียนแก่นนำเรียนร่วม มีดังนี้

4.1 การกำหนดกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาพิเศษ

โรงเรียนแก่นนำจัดการเรียนร่วมส่วนใหญ่ได้กำหนดกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาพิเศษของโรงเรียน แต่การปฏิบัติจริงส่วนใหญ่จะดำเนินงานเป็นไปตามกรอบนโยบายของต้นสังกัด เนื่องจากโรงเรียนมีข้อจำกัดหลายประการทั้งทางด้านบุคลากร งบประมาณ

4.2 การคัดกรองนักเรียนที่มีความบกพร่อง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดฝึกอบรมครุภู่สอนโรงเรียนแก่นนำจัดการเรียนร่วม เพื่อฝึกอบรมการคัดกรองเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้แบบคัดกรอง KUS-SI Rating Scale: ADHD/LD/Autism (PDDs) แต่แบบคัดกรองดังกล่าวการแปลผลจะใช้กับเด็กอายุ 6 ปี - 13 ปี 11 เดือน ทำให้รายการในแบบคัดกรองไม่เหมาะสมในการคัดกรองเด็กที่มีอายุเกิน 14 ปี เช่นนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับชั่งชั้นที่ 4 นอกจากนั้น โรงเรียนได้ดำเนินการคัดแยกประเภทเด็กพิการ โดยใช้แบบคัดกรองในการแยกประเภทความพิการทั้ง 9 ประเภท เพื่อให้ทราบถึงลักษณะความพิการอย่างแท้จริง พร้อมทั้งส่งต่อเด็กพิการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงเรียนเฉพาะความพิการ และ โรงเรียนเรียนร่วม โดยคำนึงถึงสภาพความพิการ และภูมิลำเนาของผู้ปกครอง

4.3 การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ครุภู่สอนในโรงเรียน ได้วางแผนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทุกคน เพื่อ พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยการจัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิ แพทย์ เนพารักษ์ ผู้บริหาร โรงเรียน นักจิตวิทยา ศูนย์การศึกษาพิเศษ และผู้ปกครองร่วมกันวางแผน และ ทบทวนแผน ปีละ 1 ครั้ง

4.4 การปรับสภาพแวดล้อม บรรยายกาศ จัดหรือส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก ลักษณะเดียวกัน ต่อ บริการความช่วยเหลืออื่นๆ ทางการศึกษาตามความต้องการตาม ความจำเป็นของแต่ละบุคคล

โรงเรียนแก่นนำเรียนร่วมส่วนใหญ่มีการปรับสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ค่อนข้างน้อย เช่น การจัดห้องเรียนเสริมวิชาการ จัดห้องเรียนคู่ขนาน เนื่องจากนักเรียนเรียนร่วมส่วน

ให้ยุ่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และโรงเรียนส่วนใหญ่มีงบประมาณน้อย แต่จำเป็น ต้องพัฒนาทางค้านอื่น ๆ ควบคู่กันไป ส่วนการจัดบรรยายการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษก็เป็นไปได้น้อยเช่นกัน เนื่องจากโรงเรียนมีห้องเรียนที่จำกัด การมีห้องเฉพาะเพื่อการสอนชั้นอนุบาล หรือมีห้องเสริมวิชาการ หรือตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลจึงเป็นไปได้น้อย ส่วนใหญ่นักเรียนจะได้รับการช่วยเหลือด้านการเรียนในภาคเรียน การพัฒนาทางค้านการเรียนรู้ของนักเรียนจึงไม่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น

4.5 บุคลากรทางการศึกษาพิเศษของโรงเรียน

4.5.1 การบรรจุบุคลากรทางการศึกษาพิเศษ หรือจ้างบุคลากรเพิ่ม ตั้งแต่เข้าร่วมโครงการแกนนำเรียนร่วม โรงเรียนแกนนำขั้นการเรียนร่วมทุกโรงเรียน ไม่ได้รับการบรรจุบุคลากรทางการศึกษาเพิ่มนึ่องจากไม่มีอัตรากำลัง และไม่ได้รับงบประมาณเพื่อจ้างครูการศึกษาพิเศษเพิ่มเติม ยกเว้นโรงเรียนแกนนำขั้นการเรียนร่วมบางโรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานและองค์กร การกุศลอื่น เช่น มูลนิธิอุทิศติกไทย มูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคนตาบอดในประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจ้างครูประจำห้องเรียนคู่บ้าน ครูเสริมวิชาการ และลูกจ้างชั่วคราว การที่โรงเรียนแกนนำขั้นการเรียนร่วมไม่ได้รับการบรรจุบุคลากรทางการศึกษาเพิ่ม ทำให้โรงเรียนมีครูไม่ครบชั้น ไม่สามารถดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ทั่วถึง และไม่มีครูที่มีความรู้ความเข้าใจ และความเชี่ยวชาญทางค้านการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

4.5.2 เงินเพิ่มพิเศษสำหรับครูการศึกษาพิเศษ ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษ หรือที่ผ่านการอบรมหลักสูตร “การฝึกอบรมครูสอนการศึกษาพิเศษ” เมื่อสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ จำนวน 18 คาบต่อสัปดาห์ จะได้รับเงินเพิ่มพิเศษสำหรับครูการศึกษาพิเศษ (พ.ค.ศ.) แต่ครูของโรงเรียนแกนนำขั้นการเรียนร่วมส่วนใหญ่ ที่มีคุณสมบัติข้างต้น ไม่ได้รับเงินเพิ่มพิเศษ เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ซึ่งไม่มีเอกสารรับรองจากแพทย์ และไม่ได้จดทะเบียนเป็นคนพิการ ทำให้ครูไม่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงจึงไม่สามารถเบิกเงินเพิ่มพิเศษได้

4.5.3 การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาพิเศษโรงเรียน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้พัฒนาหลักสูตร “การฝึกอบรมครูสอนการศึกษาพิเศษ” ซึ่งเป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้ทางการศึกษาพิเศษให้แก่ครูที่รับผิดชอบจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนเรียนร่วม นอกจากนี้หน่วยงานต่าง ๆ เช่น ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นต้น ได้จัดอบรม ประชุม สัมมนาให้แก่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในเรื่องต่าง ๆ ที่จำเป็นในการจัดการเรียนร่วม เช่น การจัดทำสื่อการเรียนการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล ลักษณะเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การ

คัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ครูผู้สอนยังได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เช่น ศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต และระดับปริญญาโทด้วย

4.6 การได้รับการสนับสนุนด้านการจัดการเรียนการสอนจากหน่วยงานต่าง ๆ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแล และส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนแก่นำจัดการเรียนร่วมทางด้านการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร ด้านวิชาการ เทknิคการสอน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานการศึกษาพิเศษ การแจกจ่ายเอกสาร หนังสือ สื่อวิดีทัศน์ที่ได้รับมาจากการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และการนิเทศติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เป็นต้น นอกจากนี้โรงเรียนแก่นนำจัดการเรียนร่วมยังได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน หลักที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

4.6.1 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จัดสรรงบประมาณให้โรงเรียน โครงการโรงเรียนแก่นนำจัดการเรียนร่วม โรงเรียนละ 10,000 บาทต่อปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท และการบริหารจัดการทั้งระบบโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (school based management) และให้โรงเรียนจัดทำแผนงาน/โครงการโรงเรียนแก่นนำจัดการเรียนร่วม โดยเน้นการพัฒนาครุและบุคลากรทางการศึกษา ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทknิคการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนพิการเรียนร่วม ด้วยหลักในการพัฒนานักเรียน พิการเรียนร่วมด้วยรูปแบบที่เหมาะสมที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น รวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ ที่สอดคล้อง การจัดสรรงบประมาณในการจ้างครุประจําห้องเรียนคู่บ้าน เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้เรียนในโรงเรียนทั่วไปใกล้บ้าน เพื่อสนองตอบต่อความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาของประชากรในวัยเรียน กลุ่มเด็กอหิสติก รวมทั้งกลุ่มที่โครงสร้างของสมองมีการทำงานที่แตกต่างออกไปจากคนปกติ อย่างกลุ่มเด็กอหิสติกและกลุ่มอาการไกล์เคียง เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สมาร์ตสัน พัฒนาการช้า มีความพิการซับซ้อนที่มีกลุ่มอาการอหิสติก/บกพร่องทางการเรียนรู้/สมาร์ตสันร่วมด้วย นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ในการส่งเสริมและสร้างวัฒนธรรมแก่ครุ การศึกษาพิเศษ ได้แก่ การขออนุญาตเบิกเงิน พ.ค.ศ. การให้ทุนการศึกษาศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต และระดับปริญญาโท

4.6.2 ศูนย์การศึกษาพิเศษและการศึกษา จัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนแก่นนำจัดการเรียนร่วม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนร่วม งบอุดหนุนรายหัว งบคุปองตามแผนการจัดการศึกษา เผาะบุคคล ให้การฝึกอบรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การคัดกรองเด็ก การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ แจกจ่ายสื่อต่าง ๆ เช่น บัตรภาพ บัตรคำ กระดานสื่อสาร กระดานผสมคำ แท่งหลักน้ำเลข สิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา หนังสือ คู่มือ เกม จัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ และการนิเทศการเรียนการสอน

4.6.3 ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ให้การสนับสนุนงบประมาณ เอกสาร สื่อ ให้การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร คู่ป้องตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หนังสือ คู่มือ เกม งบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ และมีการนิเทศติดตาม

นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมจากหน่วยงานอื่น ๆ เช่น

1) สมาคมผู้ปกครองบุคคลอุทิศชีม (ไทย) และมูลนิธิอุทิศติกไทย สำรวจความต้องการห้องเรียนคู่บ้านและรายชื่อผู้เรียน จัดทำข้อเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดห้องเรียนในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ เพื่อผลักดันในการขอสนับสนุนงบประมาณในการจ้างครุและสนับสนุนงานวิชาการ

2) โรงพยาบาลต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือในการตรวจระดับสติปัญญาผู้เรียน คัดกรองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ช่วยเหลือด้านจิตบำบัด

3) มูลนิธิคุณพุ่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้ความช่วยเหลือในการคัดกรองเด็ก อุทิศติก เด็กสามารถตอบได้ทางการเรียนรู้ ให้การฝึกอบรม สนับสนุนงบประมาณในด้าน ศีลธรรมการสอน ถึงอำนาจความสะดวก เครื่องคอมพิวเตอร์ และงบประมาณในการปรับปรุงห้องเรียน

4) ศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการจัดการศึกษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้คำแนะนำในการจัดการศึกษา

5) โรงเรียนการศึกษาคนตาบอดธรรมสามัคคีใหญ่ โดยมูลนิธิธรรมมิชชันเพื่อคนตาบอดแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์สนับสนุนครุเสริมวิชาการเพื่อคุณภาพเด็กเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นและสายตาเลื่อนราง การจัดทำสื่อ หนังสืออักษรเบรลล์ อุปกรณ์การสอนสำหรับเด็กตาบอด และสายตาเลื่อนราง

6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น สำนักงานเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล ให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ สนับสนุนงบประมาณในการจ้างครุ

7) ผู้ปกครอง ในการให้ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจในการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

4.7 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการเรียนการสอน

โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจะได้รับการนิเทศ ประเมินผลการเรียนการสอน จากส่วนกลาง (กระทรวงศึกษาธิการ หรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ในลักษณะ การจัดประชุม และเยี่ยมโรงเรียน มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการเรียนการสอนจากสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด และได้รับ

การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการเรียนการสอนจากโรงเรียนของตนเองเป็นประจำ โดยการให้ฝ่าย วิชาการนิเทศการเรียนการสอน การเขียนแผนการสอน และการเขียนแผนการสอน เป็นต้น

4.8 การวิจัยทางด้านการศึกษาพิเศษ

4.8.1 ผลงานวิจัยทางด้านการศึกษาพิเศษ ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2550 โรงเรียนแก่น นำจัดการเรียนร่วมส่วนใหญ่ ไม่ได้จัดทำวิจัยทางด้านการศึกษาพิเศษ เพราะครูและบุคลากรทางการศึกษาพิเศษมีภาระงานมาก เช่นปัญหาครูไม่ครบชั้น ครูและบุคลากรทางการศึกษาพิเศษของโรงเรียน ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาพิเศษเพียงพอ ครูขาดความรู้และทักษะด้านการวิจัย และขาดงบประมาณในการทำวิจัย มีส่วนน้อยที่มีผลงานการวิจัยบ้าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการวิจัยในชั้นเรียน และผลงานทางวิชาการ เช่น การพัฒนาทักษะการคิดคำนวณเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการบวกรและการคูณที่มีการทด เป็นต้น

4.8.2 การสนับสนุนให้ครูอาจารย์หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทำการวิจัยทางด้านการศึกษาพิเศษ ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2550 โรงเรียนแก่นนำจัดการเรียนร่วมได้ให้ความร่วมมือ และสนับสนุนหน่วยงานอื่นให้ทำการวิจัย โดยการให้ข้อมูลโรงเรียนเป็นข้อมูลงานวิจัย และนักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลา เป็นต้น

4.9 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดเรียนร่วม

ปัญหาด้านผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหารให้ความสำคัญในการจัดการเรียนร่วมน้อยและผู้บริหารขาดความต่อเนื่องในการบริหารจัดการเรียนร่วม

ปัญหาด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่สำคัญได้แก่ โรงเรียนไม่มีครูที่สำเร็จการศึกษาทางด้านการศึกษาพิเศษ หรือมีไม่เพียงพอ และครูที่ได้รับการอบรมมีน้อย โรงเรียนมีครูไม่ครบชั้น มีจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษามีครบตามเกณฑ์ ขาดครูสอนประจำ และครูสอนเสริมวิชาการ ขาดครูเฉพาะด้าน เช่น ด้านคณตรี ด้านศิลปะ ครูมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากการเรียนการสอน เช่น งานธุรการ งานการเงิน งานสำนักงานต่าง ๆ เป็นต้น ในห้องเรียนมีจำนวนนักเรียนมากเกินไป การสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทำได้ไม่ทั่วถึง เกตค็อกของครูเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษยังเป็นไปในด้านลบ เพราะครูยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ และให้ความสำคัญในการจัดการเรียนร่วมน้อย ครูขาดความรู้ในการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การเขียนแผนการสอนเฉพาะบุคคล ครูที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนร่วมขาดขวัญและกำลังใจ เนื่องจากเบิกเงินเพิ่มพิเศษสำหรับครูการศึกษาพิเศษ (พ.ค.ศ.) ไม่ได้ เพราะไม่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษ หรือมีจำนวนเด็ก หรือค่าสอนไม่ตามเกณฑ์ และเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ไม่สามารถคงดგะเบิกคนพิการตามพระราชบัญญัติพื้นฟูสมรรถภาพคน

พิการได้ เนื่องจากนักเรียนไม่มีเอกสารรับรองจากแพทย์ ทำให้ครูไม่ได้รับสิทธิในการขอเบิกเงินเพิ่ม พิเศษสำหรับครุการศึกษาพิเศษ

ปัญหาด้านนักเรียน ได้แก่ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ไม่มีความพร้อมในการเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการสอนเสริม nokเวลา นักเรียนปกติขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดเจตคติที่ดีและยังไม่ยอมรับในความบกพร่องของเพื่อนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม/อาคารสถานที่ ได้แก่ จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องมีมากเกินไป ทำให้ครูเด่นนักเรียนได้ไม่ทั่วถึง ไม่มีห้องเรียนเฉพาะ/ห้องสอนเสริมวิชาการสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ขาดห้องเรียนเฉพาะ อาคารสถานที่ไม่เหมาะสม เช่น อาคารเรียนเปิดโล่ง ทำให้มีเสียงจากภายนอกบุกวน

ปัญหาด้านผู้ปกครอง ได้แก่ ผู้ปกครองยังไม่ยอมรับในความบกพร่องของนักเรียน ขาดความตระหนัก และขาดความรู้ความเข้าใจเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผู้ปกครองขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในกรณีที่นักเรียนมีความบกพร่องหรือมีความพิการไม่ชัดเจน ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือที่จะนำนักเรียนไปพบแพทย์เพื่อวินิจฉัย หรือจัดระดับสติปัญญา ผู้ปกครองมีฐานะยากจน หรือผู้ปกครองไม่มีเวลา และผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการจัดสอนเสริมหลังเลิกเรียน โดยผู้ปกครองจะรับนักเรียนกลับบ้านทันทีหลังเลิกเรียน

ปัญหาอื่น ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ โรงเรียนขาดการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานจากด้านสังกัดอย่างต่อเนื่อง ปัญหาการขาดสื่อการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์บางประเภทไม่ได้ถูกนำมาใช้ เนื่องจากไม่มีอุปกรณ์ เช่น เครื่องเปิดหนังสือเติบระบบเดซี เครื่องเล่นซีดีรอม สื่อไม่ตรงตามความต้องการจำเป็นของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ นอกจากนี้ร้านค้าที่เป็นผู้ให้บริการสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ระบุในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไม่สั่งสื่อตามที่กำหนด และจำเป็นต้องซื้อจากร้านนี้เนื่องจากระบุเป็นร้านที่จัดทำสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ระบุ การนำเด็กไปตรวจวินิจฉัย ต้องอาศัยการประสานงาน และใช้เวลานานทำให้เด็กคงทนเป็นคนพิการช้า การส่งต่อในระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ยังมีโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมจำกัด ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ไม่มีโรงเรียนใกล้บ้าน และโรงเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3-4 มุ่งเน้นนักเรียนด้านวิชาการเพื่อการศึกษาต่อ ทำให้การจัดการเรียนร่วมไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา

จากการศึกษาผลการดำเนินงานให้บริการทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม พบว่า ในเชิงปริมาณ มีจำนวนโรงเรียนเข้าร่วมโครงการโรงเรียน แกนนำจัดการเรียนร่วมเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ แต่ในเชิงคุณภาพยังมีปัญหาหลายประการทำให้ผลการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาไม่เต็มตามศักยภาพเนื่องจากมีปัญหานำการดำเนินงานในหลายระดับ ในส่วนของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมเองนั้น พบว่ามีปัญหาหลายประการ ทั้งปัญหาด้านบริหารจัดการ ด้านครุและบุคลากรทางการศึกษา ด้านนักเรียน และผู้ปกครอง ซึ่งปัญหาทุกอย่างส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการให้บริการทางการศึกษา และผลลัพธ์ที่เกิดแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยตรง ซึ่งขอเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา ดังนี้

1) ด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจะต้องกำหนดกรอบวิสัยทัศน์ และแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย และโรงเรียนจะต้องนำวิธีการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างชีทมาใช้อย่างจริงจัง

2) ต้นสังกัดต้องบรรจุครูหรือข้าราชการครุภัณฑ์เพื่อประสิทธิภาพในการเรียนการสอนและบรรจุหรือจ้างครุและบุคลากรทางการศึกษาให้มีจำนวนครบตามเกณฑ์ รวมทั้งจัดอบรมประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาครุและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเพื่อให้การจัดการเรียนการสอน และการให้บริการอื่น ๆ แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดอบรมประชุมสัมมนาให้ครูและบุคลากรของโรงเรียนทุกคนเพื่อสร้างความตระหนัก และมีเจตคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3) ควรกำหนดเป็นกฎหมายหรือข้อบังคับเกี่ยวกับบุคลากรของโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม เช่น ให้โรงเรียนขนาดใหญ่ หรือโรงเรียนระดับอำเภอ และมีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกัน 30 คน ให้มีการบรรจุครูการศึกษาพิเศษประจำ 1 คน เพราะจะได้พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้ดีขึ้น

4) ต้องเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทำวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านการศึกษาพิเศษ

5) จัดอบรมให้ผู้ปกครองเพื่อ สร้างความเข้าใจ ความตระหนัก และการยอมรับพร้อมทั้งให้คำแนะนำ ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รวมทั้งเผยแพร่ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองโดยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น ทางวิทยุโทรทัศน์ เวปไซด์ ทำเอกสารเผยแพร่ เป็นต้น

6) ต้นสังกัดควรนิเทศติดตามประเมินผลการเรียนการสอน โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนของนักเรียนอย่างแท้จริง

7) ควรเพิ่มงบประมาณให้แก่โรงเรียน ที่จัดการเรียนร่วมเพิ่มเติมเป็นกรณีพิเศษ เพื่อใช้ในการในการจัดซื้อ จัดหาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ปรับปรุงสภาพแวดล้อม การฝึกอบรม สำนักงาน การวิจัย เป็นต้น

8) โรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้านสังกัดควรประสานงานขอความร่วมมือกับโรงพยาบาลกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ในการออกตรวจสุขภาพเด็กในแต่ละโรงเรียนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพราะขั้นตอนการทำหนังสือถึงโรงพยาบาลเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการวัดระดับสติปัญญาเพื่อนำไปจดทะเบียนคนพิการใช้เวลานาน

5 โรงเรียนเฉพาะความพิการสังกัดองค์กรเอกชน

โรงเรียนเฉพาะความพิการสังกัดองค์กรเอกชนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา มี 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนการศึกษาคนตาบอดครรภ์สาภลหาดใหญ่ ส่วนจังหวัดสตูล และจังหวัดพัทลุง ไม่มีโรงเรียนเฉพาะความพิการสังกัดองค์กรเอกชน โรงเรียนการศึกษาคนตาบอดครรภ์สาภลหาดใหญ่ เป็นโรงเรียนในสังกัดของมูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคนตาบอดในประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ รับนักเรียนตาบอดที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป ที่มีภูมิลำเนาในเขตภาคใต้เข้าศึกษา โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

5.1 ระดับชั้น จำนวน และประเภทของนักเรียนที่ให้บริการ

ปีการศึกษา 2551 มีนักเรียนประจำ และ ไปกลับ จำนวน 35 คน แบ่งเป็นระดับอนุบาล 2 จำนวน 14 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 14 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 7 คน และนักเรียนเรียนร่วมในโรงเรียน จำนวน 22 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 คน รวมนักเรียนในความดูแลทั้งสิ้น จำนวน 57 คน

5.2 ครุและบุคลากรของโรงเรียน

ในปีแรกที่เปิดทำการเรียนการสอน มีครูจำนวน 4 คน ปัจจุบันมีครู จำนวน 10 คน และเข้าหน้าที่ จำนวน 10 คน นักเรียน จำนวน 57 คน คิดเป็นสัดส่วนครู : นักเรียน ในอัตราส่วน 1:6 ซึ่งมีจำนวนครบทตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำหนดสัดส่วนครู : นักเรียน ไว้ในอัตราส่วน 1:8 แต่ไม่ครบตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ที่กำหนดสัดส่วนครู : นักเรียน ไว้ในอัตราส่วน 1:5 การดำเนินงานของโรงเรียน ได้รับงบประมาณอุดหนุนเงินเดือนครูผู้สอนจาก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และครูที่มีวุฒิการศึกษาพิเศษ ได้รับเงินเพิ่มพิเศษสำหรับครูการศึกษาพิเศษ (พ.ค.ศ.)

ส่วนเจ้าหน้าที่ได้รับเงินอุดหนุนจากมูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคณตาบอดในประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

5.3 การพัฒนาครูและบุคลากร

ในแต่ละปีโรงเรียนมีการส่งเสริมพัฒนาให้ความรู้ด้านวิชาการต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่อง การสอนเด็กตาบอดให้แก่ครูผู้สอน โดยส่งครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา ที่จัดโดยมูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคณตาบอดในประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และที่จัดโดยหน่วยงานอื่น ๆ เช่น มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ด้านการจัดการเรียนการสอน และกระทรวงสาธารณสุข ด้านสุขภาพอนามัย เป็นต้น

5.4 การส่งนักเรียนไปเรียนร่วมเรียนร่วม

ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนได้ส่งนักเรียนเข้าเรียนร่วมที่โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณ์กุลกัลยา โรงเรียนศรีนกร และโรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านหาดใหญ่) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวมทั้งสิ้นจำนวน 22 คน โดยโดยมูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคณตาบอดในประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ได้จัดสรรงบประมาณในการจ้างครูเสริมวิชา ให้คุณแลนักเรียนเรียนร่วม โดยครู 1 คน คุณแลนักเรียน 2 โรงเรียน

5.5 แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

โรงเรียนการศึกษาคณตาบอดธรรมสถานหาดใหญ่ จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้นักเรียนทุกคนทั้งเด็กนักเรียนในโรงเรียนการศึกษาคณตาบอดธรรมสถานหาดใหญ่ และเด็กนักเรียนในโรงเรียนเรียนร่วม เพื่อการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับศักยภาพผู้เรียน

5.6 เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาพิเศษ

โรงเรียนการศึกษาคณตาบอดธรรมสถานหาดใหญ่ใช้มาตรฐานการศึกษาพิเศษของ ขัดการเรียนร่วม โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประเภท ความพิการทางการเห็น เพื่อเป็นหลักในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

5.7 การได้รับการสนับสนุนของโรงเรียน

โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานทางราชการและจากหน่วยงานเอกชน เช่น

1) ศูนย์การศึกษาพิเศษ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดฝึกอบรมให้ความรู้ บริการสื่อ และให้การนิเทศการเรียนการสอน

2) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดสรรงบอุดหนุนเงินเดือนครู และเงินเพิ่มพิเศษสำหรับครูการศึกษาพิเศษ สำหรับครูที่มีภาระทางการศึกษาพิเศษ

3) นูลดินิธิธรรมกิจชนเพื่อคนตาบอดในประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้าง เงินทุนการศึกษา วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

5.8 การให้การสนับสนุนโรงเรียน และหน่วยงานอื่น

โรงเรียนการศึกษาคนตาบอดธรรมสามัคคีฯ ให้เป็นแหล่งศึกษาดูงานการจัดการศึกษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษของสถานศึกษาในจังหวัดสงขลา และจังหวัดใกล้เคียง เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 และเป็นที่ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นอกจากนี้บุคลากรของโรงเรียนยังเป็นวิทยากรจัดอบรมให้ความรู้แก่หน่วยงานที่จัดบริการทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษในจังหวัดสงขลาและจังหวัดใกล้เคียง

5.9 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการเรียนการสอน

โรงเรียนการศึกษาคนตาบอดธรรมสามัคคีฯ ได้รับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการเรียนการสอนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ให้การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการเรียนการสอน

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะนิเทศการเรียนการสอน โดยการจัดอบรม/ประชุม ให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรของโรงเรียนในเรื่องที่จำเป็น เช่น การประกันคุณภาพการศึกษา การจัดกิจกรรม 5 ส. และการจัดทำหลักสูตร เป็นต้น

3) โรงเรียนมีการนิเทศติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูจากครูใหญ่และประธานนูลดินิธิธรรมกิจชน โดยนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนทุกภาคเรียน

5.10 การวิจัยทางการศึกษาพิเศษ

โรงเรียนยังไม่มีผลงานวิจัยของครูและบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษ เนื่องจากโรงเรียนเพิ่งเปิดทำการเรียนการสอนเป็นปีที่ 4 ครูยังขาดความรู้และประสบการณ์ทางด้านการวิจัย และมีการกิจด้านอื่น แต่โรงเรียนได้ส่งเสริมการทำวิจัยของครูโดยการสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมการทำวิจัยจากหน่วยงานต่างๆ อยู่เสมอ เช่นมหาวิทยาลัยสงขลา-นครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นต้น

5.11 ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานของโรงเรียน

1) การผลิตสื่อไม่ทันต่อความต้องการ เนื่องจากในการผลิตสื่ออักษรเบรลล์ ต้องการต้นฉบับในการทำล่วงหน้า และต้องบริการจัดทำสื่อให้หน่วยงานอื่น นอกจากนั้นการผลิตสื่อ

อักษรเบรลล์ไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลง เช่น การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ในด้านสื่อการเรียนการสอน ครุไม่มีเวลาในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน เพราะครุมีภารกิจมาก

2) ปัจจุบันขาดครุกลุ่มสาระวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งจำเป็นในการให้ความรู้ และสอน เสริมวิชาการให้กับนักเรียน โรงเรียนเรียนร่วมในระดับที่สูงขึ้น และครุกลุ่มสาระวิชาศิลปะ ซึ่งจำเป็น ในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ชั้นมหิดลต่าง ๆ เช่น ชั้นมหิดลตระ เป็นต้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลการดำเนินงานให้บริการทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษของ โรงเรียนการศึกษาคนตาบอดธาราภรณ์ พบว่า โรงเรียนนี้มีความพร้อมสูงมากในการ ให้บริการทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เนื่องจาก โรงเรียนนี้เป็นสาขาที่ 7 ของ มูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคนตาบอดในประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งเป็นมูลนิธิช่วยคนตาบอด ที่ตั้งขึ้นมานานหลายปี มีบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์สูง ประกอบกับมูลนิธิมีความพร้อม ได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่าย ถึงแม่โรงเรียนจัดตั้งมาประมาณ 4 ปี แต่มีความเข้มแข็งสามารถ ช่วยเหลือเด็กตาบอด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสามารถให้ความช่วยเหลือโรงเรียนเรียนร่วม และ หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นแหล่งศึกษาดูงาน และเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์ของนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาด้วย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ พ.ศ. 2545- 2549 และกฎหมายอื่นที่ออกมาเพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือคนพิการหรือบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ค้านการให้บริการทางการศึกษาของหน่วยงานที่ให้บริการทางการศึกษาแก่บุคคลที่มีความต้องการ พิเศษในจังหวัดสงขลา พัทลุง และสตูล ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต 1-3 สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดพัทลุง และ ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดสตูล โรงเรียนสงขลา พัฒนาปัญญา โรงเรียนโสดศึกษาจังหวัดสงขลา โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม และ โรงเรียน การศึกษาคนตาบอดธาราภรณ์ จำกัด ทำการศึกษาพบว่า ในเชิงปริมาณหน่วยงานทางการศึกษา ทั้งหมดสามารถให้บริการทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้อย่างทั่วถึง เด็กที่มีความ ต้องการพิเศษและผู้ปกครองสามารถเข้าถึงการศึกษาและบริการอื่น ๆ อย่างอย่างมีประสิทธิภาพมาก ยิ่งขึ้น เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้นปีละมากกว่าร้อยละ 15 แต่ในเชิงคุณภาพ พบว่า หลายหน่วยงานยังมีปัญหาอยู่ โดยเฉพาะ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมซึ่งเป็นหน่วยงาน

หลักที่ให้บริการทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษในจำนวนที่มาก แต่มีโรงเรียนส่วนหนึ่งที่ การให้บริการทางการศึกษา และการช่วยเหลือเด็กยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โรงเรียนยังขาด แคลนในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านบุคลากร อาคารสถานที่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เจตคติที่ดีของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนร่วม ขาดการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านการศึกษาพิเศษ และที่สำคัญคือ โรงเรียนไม่ได้นำการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างชีทามาใช้อย่างจริงจัง ดังนั้นเพื่อให้การ ให้บริการทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีประสิทธิภาพ เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับ การพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ช่วยตัวเองได้ และสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข ทุก ฝ่ายจะต้องเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษ ร่วมกันพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และ การบริหารจัดการ โรงเรียนเรียนร่วมให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพที่กำหนดไว้

